

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpata Rotaru Iulia și de către avocatul acesteia Mîrzîncu Aurelia, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2019, în cauza penală privind-o pe

*Rotaru Iulia XXXXX, născută la
XXXXXX, originară și domiciliată în
s. XXXXXX, r-nul XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.06.2017–28.03.2018;

Instanța de apel: 24.04.2018–15.04.2019;

Instanța de recurs: 07.08.2019– 06.11.2019.

Asupra admisibilității recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 28 martie 2018, Rotaru Iulia a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art.190 alin. (5) Cod penal (partea vătămată „Textil Import” SRL) - 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 4 ani;

- în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal (părțile vătămate SRL „Titan Exim” și SRL „Eurolumina”) - 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i s-a stabilit lui Iu. Rotaru pedeapsa de 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 5 ani.

Prin aceeași sentință, Rotaru Iulia a fost achitată în baza art.190 alin.(2) lit. b) din Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

S-a dispus încasarea de la Iu. Rotaru în folosul SRL „Textil Import” prejudiciul material cauzat în mărime de 317 187 lei 90 bani.

S-a dispus încasarea de la Iu. Rotaru în folosul SRL „Titan-Exim” prejudiciul

material cauzat în mărime de 60 242 lei 60 bani.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea din contul lui Iu. Rotaru a cheltuielilor de extrădare în mărime de 27 650 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Iu. Rotaru a săvârșit infracțiunea de escrocherie în următoarele circumstanțe: pe parcursul lunilor octombrie-noiembrie 2015, data și ora exactă nefiind stabilită, fiind administrator al SRL „Vasalex-Don”, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a produselor textile cu achitarea în rate, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din or. Briceni, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu are ce dezvolta, precum și nu are măcar careva intenții de a iniția o astfel de afacere, după un set repetat și îndelungat de tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 09.11.2015 un contract de colaborare cu SRL „Textil Import”, în baza căruia, la 12.11.2015, conform facturii de expediție nr.WH XXXXX, pe adresa din or. XXXXX, str. XXXXX, au fost livrate mărfuri textile în sumă totală de 416838,45 lei, care, ulterior, în aceeași zi au fost transportate în s. XXXXX, r-nu1 Don XXXXX dușeni, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Textil Import” o daună materială în proporții deosebit de mari.

Tot ea, pe parcursul lunii noiembrie 2015, data și ora exactă nu a fost stabilită, fiind administrator al SRL „Vasalex-Don”, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciuni, sub pretextul procurării în viitor a materialelor de construcții cu achitarea în termen de 30 zile bancare de la livrarea mărfurilor, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor, cunoscând din start că nu au o astfel de afacere și, respectiv, nu are ce dezvolta, a încheiat la 16.11.2015 un contract de colaborare cu SRL „Titan-Exim”, situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 169, în baza căruia, la 17, 19 și 20 noiembrie 2015, conform facturilor fiscale JV XXXXX, JV XXXXX, JV XXXXX, JV XXXXX, de la depozitul SRL „Titan-Exim”, situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 169, au fost eliberate materialele de construcții în sumă totală de 62319 lei, care, ulterior, în aceeași zi au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Titan-Exim” o daună materială în proporții considerabile.

Tot ea, pe parcursul lunii decembrie 2015, data și ora exactă n-a putut fi stabilită, fiind administrator al SRL „Vasalex-Don”, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, prin înșelăciuni, sub pretextul procurării în viitor a produselor electrice cu achitarea în termen de 15 zile calendaristice de la data eliberării facturii fiscale, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din mun. Chișinău, cunoscând din start că nu are o astfel de afacere și, respectiv, nu are ce dezvolta, precum și nu are măcar careva intenții de a iniția o afacere, după un set repetat și îndelungat de tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 08.12.2015 un contract de colaborare cu SRL „Eurolumina”, în baza căruia, la 09.12.2015, conform facturilor fiscale JV XXXXX și JV XXXXX, pe adresa indicată de către S. Rotaru, în mun. Chișinău, str. Zelinski, 5/4, au fost livrate produsele electrice în suma totală de 17 375,30 lei, care, ulterior, în aceeași zi de către S. Rotaru au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Eurolumina” o daună materială în proporții considerabile.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat

casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare: - în baza art.190 alin.(5) Cod penal, la 10 ani închisoare; - în baza art.190 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal, la 3 ani închisoare; - în baza art.190 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal la 3 ani închisoare. În temeiul art.84 alin. (1) Cod penal prin cumul parțial de pedepse a-i stabilit definitiv lui Iu. Rotaru pedeapsa - 13 ani închisoare, cu executarea în penitenciar pentru femei de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita activitate comercială pe un termen de 5 ani. Încasarea de la Iu. Rotaru în beneficiul statului a sumei de 27 650 lei, pentru extrădarea acesteia în Republica Moldova.

În argumentarea apelului s-au invocat următoarele:

- instanța neîntemeiat a achitat inculpata conform art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, deoarece, reprezentanții părților vătămate „Textil Import” SRL, „Titan Exim” SRL și „Eurolumina” SRL, unanim au invocat faptul că la negocieri precum și la încheierea contractelor au participat atât inculpata Iu. Rotaru cât și fiica acesteia S. Rotaru, fapt ce denotă că infracțiunea a fost comisă de către două persoane;

-instanța nu a dat nici o apreciere faptului că beneficiar al bunurilor obținute prin infracțiune a fost însăși fiica inculpatei - S. Rotaru, la domiciliul căreia au fost depozitate și ulterior realizate aceste bunuri terților;

- aplicarea pedepsei în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal (părțile vătămate „Titan Exim” SRL și „Eurolumina” SRL) - 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 2 ani, a fost aplicată eronat or, instanța nu s-a expus asupra pedepsei pentru fiecare infracțiune de escrocherie separat, pe când aceasta urma a fi stabilită definitiv pentru concurs de infracțiuni;

- prima instanță neîntemeiat și contrar prevederilor art.art.227, 229 Cod de procedură penală a respins solicitarea acuzatorului privind încasarea cheltuielilor de judecată de la Iu. Rotaru.

3.1 Împotriva sentinței au declarat apeluri inculpata și avocatul acesteia Iu. Mihalache care au solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că nu au fost întrunite elementele infracțiunilor incriminate, argumentând următoarele:

- instanța de fond a calificat eronat situația de fapt și de drept;

- probele prezentate și cercetate nu demonstrează vina inculpatei în cele incriminate, deoarece între părți au existat relații cu caracter civil;

-în speță nu a fost demonstrată latura subiectivă și obiectivă a infracțiunilor incriminate, nefiind prezentate probe concludente, pertinente și veridice care ar demonstra că Iu. Rotaru a dobândit ilicit bunurile SRL „Titan-Exim” „Eurolumina” și SRL „Textil-Import” prin înșelăciuni și abuz de încredere, or în speță au fost încheiate contracte de vânzare cumpărare și de distribuție între SRL „Titam-Exim”, SRL „Eurolumina” și SRL „Textil-Import”, contracte care au fost încheiate legal, cu eliberarea facturilor fiscale, astfel între părți există un raport juridic civil care nu cade sub incidența normelor penale;

- acuzarea nu a probat care anume acțiuni a săvârșit inculpata, care ar constitui acțiuni prevăzute la infracțiunea de escrocherie.

- inculpatei i s-a încălcat dreptul la ultimul cuvânt și nu au fost audiați martorii din partea apărării.

3.2 Avocatul V. Pîslaru a declarat a declarat apel suplimentar, în numele inculpatei, prin care a solicitat casarea sentinței cu rejudecarea cauzei.

În argumentarea apelului a indicat că prima instanță a stabilit eronat circumstanțele de

fapt și de drept, astfel incorect a încadrat acțiunile inculpatei în baza art.art.190 alin.(5) și 190 alin.(2) Cod penal.

La caz, consideră apelantul că faptele incriminate nu prezintă trăsăturile esențiale ale infracțiunii de escrocherie, acestea sunt niște raporturi juridice cu caracter civil, deoarece părțile au semnat contracte și facturi.

Nu s-a dat apreciere faptului că contractele aveau un termen de acțiune până la un an, iar părțile vătămate s-au autovictimizat și anticipat s-au adresat la organele de drept, tensionând relațiile de comerț generate chiar de acțiunile proprii.

Nu a fost demonstrată latura subiectivă și anume intenția inculpatei, de rând ce ultima a anunțat partenerii de afaceri că pleacă pe 2-3 luni în Italia pentru a-și primi salariul și pentru a înființa în continuare, cu partenerii din Italia, un mic atelier de cusătorie.

În speță, nu au fost dovedită ni latura obiectivă a infracțiunii incriminate - înșelăciunea și abuzul de încredere, de rând ce părțile vătămate intenționat și prin metode anticipate și ilegale au condiționat OUP la desfășurarea unui dosar penal.

Bunurile nu au fost înstrăinate, acestea au fost depozitate cu scopul folosirii în continuare în afacerea preconizată.

Declarațiile părților vătămate E. Țiganu și O. Potângă sunt contradictorii în partea ce ține de proveniența, transmiterea și ridicarea mărfii.

Raportul de expertiză nu poate sta la baza acușării, ori în concluzie nu a fost stabilit cine a efectuat semnăturile pe contracte.

Contractul nr.257 din 16.11.2015 nu corespunde exigențelor legii, din motiv că nu este semnat corespunzător la fiecare pagină, iar contractul nr.268/2015-mc din 08.12.2015, are careva divergențe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelurile avocatului Iu. Mihalache în numele inculpatei, apelul inculpatei și apelul suplimentar al avocatului inculpatei.

Apelul acuzatorului de stat a fost admis. S-a dispus casarea parțială a sentinței, inclusiv din oficiu, și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Iu. Rotaru a fost recunoscută vinovată și condamnată:

- în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal (partea vătămată SRL „Titan Exim”) la 2 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru femeii de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții privind gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 2 ani;

- în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal (partea vătămată SRL „Eurolumina”) la 2 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar pentru femeii de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții privind gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 2 ani.

În conformitate cu prevederile art.84 alin.(1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, definitiv i s-a stabilit pedeapsa 9 ani închisoare cu executare în penitenciar pentru femeii de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții privind gestionarea bunurilor materiale și financiare pe un termen de 5 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. Analizând sentința contestată în raport cu argumentele invocate de apelanți, Colegiul penal a statuat că dispozitivul sentinței este în contradicție cu partea constatatoare, or în partea constatatoare a sentinței prima instanță, a stabilit că inculpata a comis trei fapte infracționale incriminate prin rechizitoriu, însă în dispozitiv Iu. Rotaru a fost achitată pe un episod din motivul lipsei faptei constatate deja.

Reieșind din aceste considerente instanța de apel a conchis că sentința urmează a fi casată în partea ce se referă la învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b), c) și art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal.

În continuare instanța de apel a reținut următoarele circumstanțe de fapt (în partea care se referă la învinuirea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal și art.190 alin.2 lit. b), c) Cod penal): Rotaru Iulia, pe parcursul lunii noiembrie 2015, data și ora exactă n-a putut fi stabilită, fiind administrator al SRL „Vasalex-Don”. urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, împreună cu o altă persoană, prin înșelăciune, sub pretextul procurării în viitor a materialelor de construcții cu achitarea în termen de 30 zile bancare de la livrarea mărfurilor, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor, cunoscând din start că nu are o astfel de afacere și, respectiv, nu are ce dezvolta, precum și nu are măcar careva intenții de a iniția o afacere, după un set repetat și îndelungat de tratative, creând intenționat impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 16 noiembrie 2015 un contract de colaborare cu SRL „Titan-Exim”, situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 169, în baza căruia, la 17, 19 și 20 noiembrie 2015, conform facturilor fiscale JV XXXXX, JV XXXXX, JV XXXXX, JV XXXXX, de la depozitul SRL „Titan-Exim”, situat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 169, au fost eliberate materialele de construcții în suma totală de 62 319 lei, care, ulterior, în aceeași zi au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Titan-Exim” o daună materială.

Tot ea, Iu. Rotaru, pe parcursul lunii decembrie 2015, data și ora exactă n-a putut fi stabilită, fiind administrator al SRL „Vasalex-Don”, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, împreună cu o altă persoană, prin înșelăciuni, sub pretextul procurării în viitor a produselor electrice cu achitarea în termen de 15 zile calendaristice de la data eliberării facturii fiscale, sub pretextul dezvoltării unei activități comerciale de vânzare a mărfurilor într-un centru comercial din mun. Chișinău, cunoscând din start că nu are o astfel de afacere și, respectiv, nu are ce dezvolta, precum și nu are măcar careva intenții de a iniția o afacere, după un set repetat și îndelungat de tratative, creând impresia de bune intenții în executarea obligațiilor, a încheiat la 08.12.2015 un contract de colaborare cu SRL „Eurolumina”, în baza căruia, la 09.12.2015, conform facturilor fiscale JV XXXXX și JV XXXXX, pe adresa indicată de către Svetlana Rotaru, în mun. Chișinău, str. Zelinski, 5/4, au fost livrate produsele electrice în suma totală de 17375,30 lei, care, ulterior, în aceeași zi de către Rotaru Svetlana au fost transportate în direcție necunoscută, de unde au fost realizate unor terți neidentificați, iar banii obținuți i-a însușit, cauzându-i SRL „Eurolumina” o daună materială.

Consecvent, instanța de apel a indicat că, deși inculpata nu își recunoaște vina, acesta este probată integral prin următoarele mijloace de probă: declarațiile reprezentantului părții vătămate SRL „Textil Import”, O. Potînga, reprezentantului SRL „Textil Import”, E. Țiganu, reprezentantului legal al părții vătămate SRL „Eurolumina” E. Bubuioc, reprezentantului legal al părții vătămate SRL „Titan Exim”, Iu. Gîscă, a martorilor E. Clocico, A. Ciobanu, R. Cozlov, A. Albu, cât și prin probele materiale - procesele verbale de percheziție a domiciliului N. Ciumac din 25.04.2016, de ridicare și examinare a obiectului din 06.06.2016, de ridicare de la E. Țiganu din 03.06.2016 a contractului de distribuție din 09.11.2015, încheiat între SRL „Textil Import” și SRL „Vasalex-Don” (original) și factura cu s/n WH XXXXX din 12.11.2015, eliberată de SRL „Textil Import” către SRL „Vasalex-Don” (original) în sumă de 416 838,45 lei, de ridicare de la Iu. Gîsca

din 08.06.2016 a contractului nr.257 de vânzare-cumpărare din 16.11.2015 încheiat între SRL „Titan Exim” și SRL „Vasalex-Don” (în original), Factura fiscală s/n JV 3879771 eliberată la 19.11.2015, de către SRL „Titan Exim” către SRL „Vasalex-Don” (în original), în sumă totală de 13 688 lei; Factura fiscală s/n JV 3879772 eliberată la 19.11.2015, de către SRL „Titan Exim” către SRL „Vasalex-Don” (în original), în sumă totală de 14 126 lei; Factura fiscală s/n JV XXXXX eliberată la 20.11.2015, de către SRL „Titan Exim” către SRL „Vasalex-Don” (în original), în sumă totală de 26 505 lei și Factura fiscală s/n JV XXXXX eliberată la 17.11.2015, de către SRL „Titan Exim” către SRL „Vasalex-Don” (în original), însuma totală de 8 000 lei, de ridicare de la I. Belicci din 06.07.2016 a contractului nr.368/2015 din 08.12.2015, încheiat între SRL „Eurolumina” și SRL „Vasalex-Don” (original), Acordul adițional nr.1/2015 la Contractul nr.368/2015 din 08.12.2015, încheiat între SRL „Eurolumina” și SRL „Vasalex-Don” (original), Factura fiscală ex.3 cu s/n JV XXXXX din 09.12.2015, eliberată de SRL „Eurolumina” către SRL „Vasalex-Don”, în sumă totală de 15 484,60 lei și Factura fiscală ex. 3 cu s/n JV XXXXX din 09.12.2015, eliberată de SRL „Eurolumina” către SRL „Vasalex-Don”, în sumă totală de 1 890,70 lei și raportul de expertiză nr.34/12/1-R-4113 din 27.07.2016, prin care s-a constatat că semnăturile cu inscripția „Rotaru” plasate în rubrica „Director” în Contractul nr. 368/2015 din 08.12.2015 și Acordul adițional nr.1/2015 la Contractul nr.368/2015 din 08.12.2015, semnătura cu inscripția „Rotaru” plasată la rubrica „Cumpărător” în Contractul nr.257 de vânzare-cumpărare din 16.11.2015, semnăturile cu inscripția „Rotaru” plasate la rubrica „Primit bunurile (serviciile) cumpărătorul: „în Facturile Fiscale cu Seria nr. JV XXXXX din 17.11.2015, JV XXXXX din 19.11.2015, JV XXXXX din 19.11.2015, JV XXXXX din 20.11.2015, semnătura cu inscripția „Rotaru Iulia” plasată la rubrica „Cumpărător” în Contractul de distribuție din 09.11.2015, semnătura cu inscripția „Rotaru” plasată la rubrica „Primit beneficiar” în Factura cu Seria nr. WH XXXXX din 12.11.2015, semnăturile din numele cet. Rotaru, plasate la rubrica „Director” în contractul nr.368/2015 din 08.12.2015 și Acordul adițional nr.1/2015 la Contractul nr. 368/2015 din 08.12.2015, semnătura din numele cet. Rotaru, plasată la rubrica „Cumpărător” în Contractul nr.257 de vânzare-cumpărare din 16.11.2015, semnăturile din numele cet. Rotaru, plasate la rubrica „Primit bunurile (serviciile) cumpărătorul: în Facturile Fiscale cu Seria nr. JV 3879767 din 17.11.2015, JV XXXXX din 19.11.2015, JV XXXXX din 19.11.2015, JV XXXXX din 20.11.2015, semnătura cu inscripția „Rotaru Iulia” plasată la rubrica „Cumpărător” în Contractul de distribuție din 09.11.2015, semnătura cu inscripția „Rotaru” plasată la rubrica „Primit beneficiar” în Factura cu Seria nr. WH XXXXX din 12.11.2015, au fost executate de către cet. Rotaru Iulia.”.

În concluzie Colegiul a conchis că probele analizate combat argumentele apărării, iar declarațiile depuse de către inculpată, prin care nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunii imputate sunt declarații ce nu corespund adevărului, depuse în încercarea de a se eschiva de la răspunderea penală.

Fată de lucrul judecat de primă instanță (în partea care se referă la învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal), Colegiul penal a constatat o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți, în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriul astfel, fiind în corespundere cu exigențele art.6 din CEDO.

În continuare instanța de apel a menționat că în cazul concret, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor;

2) prezenta disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezentei scopului de cupiditate. La fel, pot fi supuse cercetării și alte circumstanțe, nu mai puțin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile (de exemplu, cheltuielile imediate ale banilor prevăzuți pentru procurarea unor bunuri destinate victimei); 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună-știință nu le va putea valorifica; făptuitorul săvârșește acțiuni care demonstrează nedorința lui de a-și executa angajamentele; 4) făptuitorul își asumă obligații pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească.

Pornind de la cele menționate și apreciind probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității acestora, Colegiul penal a constatat că argumentele inculpatei precum că, acțiunile sale nu întrunesc elementele componente de infracțiune, făcând referire la faptul că au avut loc relații civile, nu pot fi reținute. Aceste argumente au fost apreciate critic, fiind declarative fără suport probatoriu având scopul evitării răspunderii penale or, în baza probelor administrate de acuzatorul de stat s-a constatat cu certitudine că inculpata, a acționat prin înșelăciune, manifestând rea-credință în raport cu părțile vătămate, respectiv, a creat părților vătămate impresia precum că în virtutea poziției de administrator al societății comerciale, își va onora obligația de a achita prețul mărfii, ca ulterior să se eschiveze de la executarea obligațiilor. Or, aceste împrejurări demonstrează că, inculpata de la bun început a avut intenția infracțională de a însuși bunurile părților vătămate, fără a-și onora obligațiile asumate printr-un act de natură civilă.

Tot aici, instanța de apel a reținut că, din declarațiile părților vătămate, rezultă cu certitudine că inculpata era împreună cu o altă persoană, care exercita, deopotrivă cu inculpata, unele acțiuni de înșelăciune. Astfel, s-a reținut că prezenta celei de-a doua persoane le-a insuflat părților vătămate o încredere sporită, care nu ar fi fost fără prezenta celor două persoane. Prin urmare, probatoriul prezentat (în special, declarațiile părților vătămate) este suficient pentru a concluziona că faptele de escrocherie au fost comise de două persoane, urmând a fi reținută agravanta respectivă, iar agravanta „daună considerabilă” nu poate fi reținută, deoarece a fost abrogată.

Soluționând chestiunea referitoare la categoria și termenul de pedeapsă, ținând cont de prevederile art.7, 61, 75, 78 Cod penal, instanța de apel a conchis că, scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate.

6. Nefiind de acord cu hotărârile instanțelor de fond cu recursuri ordinare le-a contestat inculpata și avocatul acestuia A. Mîrzîncu, care invocând temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, solicită, casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe motiv că în acțiunile inculpatei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

În argumentarea recursurilor s-au invocat următoarele motive:

- instanțele de fond eronat au apreciat probele;
- acuzarea nu a prezentat probe concludente și pertinente care ar confirma că acțiunile inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate, iar instanța și-a întemeiat soluția doar pe probele acuzării, ignorându-le pe cele ale apărării;
- instanțele nu au verificat versiunea inculpatei care susține că dânsa nu a semnat contractele prezentate organului de urmărire penală;
- inculpata a semnat contracte cu părțile vătămate care aveau termen de executare de 1 an, iar presupusele părți vătămate s-au adresat organului de urmărire penală în termenul cât contractele erau în vigoare fără a aștepta executarea obligațiilor contractuale;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor inculpatei, care a invocat că dânsa a informat părțile vătămate despre faptul că va pleca pentru câteva luni în Italia pentru a primi salariul și a înființa cu partenerii din această țară un mic atelier de cusătorie. Partenerii de afaceri și persoana căreia i-a încredințat păstrarea mărfii erau informați despre plecarea sa;

- reprezentanții părților vătămate E. Țiganu și O. Potîngă au dat declarații contradictorii, acestea nefiind verificate în cumul cu alte probe, în special acele ce țin de proveniența, transmiterea și ridicarea mărfii;

- raportul de expertiză (f.d.83 vol. I) nu are nici o forță probantă deoarece în concluzie nu s-a stabilit cu certitudine cine a efectuat semnăturile pe contract;

- contractul nr.527 din 16.11.2015 nu corespunde exigențelor legii deoarece nu a fost semnat corespunzător pe fiecare pagină;

- în acțiunile inculpatei lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie care se caracterizează prin intenție directă și prin scop de profit.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpată și avocatul acestuia A. Mîrzîncu, ținând cont de opinia procurorului și a reprezentantului Iu. Gîscă în interesele SRI „Titan Exim” expuse în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurenții în recurs au invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul când fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Analizând respectivul temei în raport cu motivele invocate de autori, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului.

Astfel, în susținerea recursului, atât inculpata, cât și avocatul au invocat, precum că instanța a apreciat arbitrar probele și circumstanțele cauzei și eronat a conchis că acțiunile lui Iu. Rotari întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(5), 190 alin.(2) lit. b) și 190 alin.(2) lit. b) Cod penal, deoarece nu a fost demonstrată latura obiectivă și cea subiectivă și că între părți au avut loc un raport cu caracter pur civil.

Colegiul penal reține că, având în vedere specificul infracțiunii de escrocherie, aceasta are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă: dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv și 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin „înșelăciune” se înțelege dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității sau în trecerea cu tăcere a realității, când are loc ascunderea faptelor și a circumstanțelor care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale.

Colegiul penal precizează că înșelăciunea se referă la circumstanțe precum: - persoana făptuitorului sau a altcuiva, și anume este denaturată informația despre identitatea acestora, despre calitățile lor personale etc.; - bunurile care formează obiectul material al escrocheriei - este denaturată informația privind cantitatea, mărimea, calitatea bunurilor etc.; - acțiuni sau evenimente anumite (de exemplu, boala, cazul asigurat, câștigarea potului într-o loterie etc.); - promisiuni, atunci când făptuitorul ia de la victimă banii angajându-se

să presteze un anumit serviciu, să execute o lucrare, când ia bunuri în chirie, promițând că le va întoarce, sau ia bani cu împrumut etc., cu toate că, de facto, nu are intenția să execute lucrarea, să presteze serviciul, să întoarcă bunurile închiriate sau să stingă datoria, etc.

Înșelăciunea se mai prezintă sub formă de oferire victimei a unor documente false.

La calificare nu au relevanță mijloacele care au fost utilizate pentru săvârșirea escrocheriei: documente sau instrumente de măsurat false; uniforma specială sau alte însemne de apartenență la un anumit rol social; computerul etc. Important este de a stabili că aceste mijloace au fost folosite pentru sustragere și nu pentru a facilita accesul la bunurile respective, nici pentru crearea unor condiții întru luarea ulterioară a bunurilor pe altă cale.

Latura subiectivă a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate (profit). Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat.

Subsecvent, având în vedere circumstanțele faptei, descrise la pct.2 și 5 ale deciziei, Colegiul penal reține că instanțele de fond, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședințele de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-au dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungând la concluzia privind vinovăția lui Iu. Rotaru în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) și 190 alin.(2) lit. b) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acesteia fiind corectă.

La baza concluziilor instanțele de fond au reținut declarațiile reprezentanților SRL „Textil Import”, O. Potînga, SRL „Textil Import”, E. Țîganu, SRL „Eurolumina”, E. Bubuoc, SRL „Titan Exim”, Iu. Gîscă, prin declarațiile martorilor E. Clocico, A. Ciobanu, R. Cozlov și A. Alb, cât și materiale cauzei, adică declarații și probe care au fost apreciate de instanțele de fond ca veridice, pe motiv că ele se confirmă și prin alte probe existente în cauză, descrise amănunțit în hotărârea primei instanțe și în decizia instanței de apel. În cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Iu. Roatru, inclusiv vinovăția acesteia, iar argumentele recurenților, precum că faptele ei nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei.

Colegiul penal reține că, instanța de apel s-a expus pe larg asupra argumentelor invocate în apel de către partea apărării, care a reprezentat interesele inculpatei, aplicând legislația pertinentă speței, cu interpretarea justă a ei, recursurile, în situația respectivă, sunt declarative și contravin faptelor cauzei, stabilite și expuse exhaustiv, și analizate corespunzător de către instanța de apel, conform art.414 Cod de procedură penală, care s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor.

Subsecvent, Colegiul penal menționează că reiterarea de către instanța de recurs a alegațiilor instanței de apel în partea contestată de către recurenți, în contextul expus, este inoportună, or, Colegiul penal le consideră legale și întemeiate.

În sensul celor invocate, Colegiul penal va tine seama și de jurisprudența CtEDO, și nu va impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond, dat fiind că, în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției

acestor instanțe (hotărârea CtEDO Garcia Ruis vs Spania, Helle vs Finlanda), din care motiv, fără a reitera întreaga motivare a instanțelor de fond, pe care o însușește sub aspectul stării de fapt și de drept reținute, conchide asupra vinovăției inculpatei Iu. Rotaru.

La fel, după cum rezultă din recursurile ordinare, recurenții critică hotărârile judecătorești și sub aspectul că incorectă este condamnarea lui Iu. Rotaru, considerând că nu au fost prezentate probe ce ar fi dovedit intenția acesteia de a însuși prin înșelăciune mijloace bănești de la părțile vătămate, deoarece între aceștia au fost semnate contracte, astfel au avut loc relații civile care sunt reglementate de prevederile codului civil și urmau a fi soluționate în ordinea procedurii civile, prin ce s-a încălcat art.1 al Protocolului adițional nr.4 la Convenție.

Colegiul penal, analizând hotărârile judecătorești, consideră neîntemeiat motivul invocat de recurente, precum că acuzațiile incriminate inculpatei poartă un caracter civil.

Într-adevăr art.1 al Protocolului adițional nr.4 al Convenției Europene, prescrie că nimeni nu poate fi privat de libertate pe motiv că nu este capabil să îndeplinească careva obligații contractuale. Însă din sensul acestei norme, urmează de înțeles că persoana poate fi privată de libertate doar în cazul în care se va demonstra că la momentul asumării anumitor obligațiuni, cât și pe parcurs, a întreprins măsuri reale pentru a-și onora obligațiunile contractuale.

Pe când, aceste prevederi nu pot fi atribuite în cauza lui Iu. Rotaru, or, materialele cauzei confirmă că inculpata nu a întreprins careva măsuri pozitive de achita pentru materialele textile, materialele de construcție și produsele electrice livrate, conform facturilor fiscale, în termenul fixat în contract, pe care le-a obținut cu bună știință înșelând părțile vătămate, fiindcă de la bun început cunoștea că nu-și va putea onora obligațiunea asumată conform contractelor încheiate.

Instanța de recurs tine să menționează că, în cazul când una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este necesară intervenția legii penale.

Astfel, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea formelor de drept civil se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetare în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

Colegiul penal conchide că în cauză, cert s-a constatat că inculpata își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările prejudiciabile, a admis în mod conștient survenirea acestor urmări, de unde rezultă că dânsa a acționat cu intenție directă de a însuși prin înșelăciune bunurile materiale ale părților vătămate. Acțiunile inculpatei de înșelăciune fiind dovedite prin faptul că, la momentul când părțile vătămate au început a-i solicita achitarea mijloacelor bănești, conform facturilor fiscale, pentru bunurile materialele textile, materialele de construcție și produsele electrice livrate, inculpata sub diferite pretexte tergiversa executarea, iar apoi nici nu răspundea la apelurile telefonice a părților vătămate, după care telefonul acesteia a fost deconectat, iar în scurt timp după recepționarea mărfurilor a plecat în Italia, compania acesteia la momentul încheierii contractelor nu avea pe cont surse financiare suficiente pentru achitarea mărfurilor, ceea ce denotă faptul că, încă până a încheia contractele, aceasta cunoștea că nu va avea posibilitate sa-și execute obligațiile contractuale. Compania a fost înregistrată la o

adresă unde nu dispunea de un imobil sau un spațiu deținut legal, unde ar recepționa corespondența și ar putea fi găsită pentru a soluționa problemele cu prestatorii. Totodată, pe perioada aflării sale peste hotarele țării, cunoscând că are datorii față de părțile vătămate, nu a luat legătura cu aceștia și nici într-un mod nu a încercat de a le restitui datoria, efectuând careva plăți către părțile vătămate.

În acest sens, Colegiul penal constată că, nu și-a găsit confirmare încălcarea art.1 al Protocolului nr.4 CEDO, nefiind comisă o eroare de drept de către instanțele de fond.

Lipsit de temei este și argumentul că, inculpata a semnat contracte cu părțile vătămate care aveau termen de executare de 1 an, iar presupusele părți vătămate s-au adresat organului de urmărire penală în termenul cât contractele erau în vigoare fără a aștepta executarea obligațiilor contractuale, ori potrivit acestor contracte inculpata s-a obligat ca să-și onoreze obligațiile conform contractelor în decurs de 30 de zile lucrătoare, în termen de 30 zile bancare de la livrarea mărfii, că achitarea se va efectua, prin virament la contul curent al vânzătorului, cu o întârziere de până la 15 zile calendaristice de la data eliberării facturii fiscale, adică 09.12.2015, de la încheierea contractelor, dar nu în termenul de valabilitate a acestuia. Faptul că inculpata tergiversa onorarea obligațiilor asumate, apoi nu răspundea la telefon, apoi telefonul era deconectat, pe adresa juridică, în calitatea sa de administrator nu a fost găsită, respectiv și la adresa unde a indicat că este depozitul unde urma a fi livrată marfa, era o încăpere părăsită, a trezit părților vătămate suspiciuni cu privire la legalitatea acțiunilor acesteia, ce ia determinat de a se adresa organelor de resort.

Neîntemeiat este și argumentul inculpatei că dânsa a informat părțile vătămate despre faptul că va pleca pentru câteva luni în Italia pentru a primi salariul și a înființa cu partenerii din această țară un mic atelier de cusătorie, acesta fiind unul declarativ, în confirmarea căruia inculpata nu a adus nici o probă, iar reprezentății părților vătămate, audiați în prima instanță și în instanța de apel, nu au confirmat că inculpata i-ar fi înștiințat că pleacă pentru câteva luni în Italia.

Urmează a fi respins, și argumentul că declarațiile reprezentanților părților vătămate E. Țiganu și O. Potîngă sunt contradictorii, acestea nefiind verificate în cumul cu alte probe în special acele ce țin de proveniența, transmiterea și ridicarea mărfii, că raportul de expertiză (f.d.83 vol. I) nu are nici o forță probantă deoarece în concluzie nu s-a stabilit cu certitudine cine a efectuat semnăturile pe contract, că contractul nr.527 din 16.11.2015 nu corespunde exigențelor legii deoarece nu a fost semnat corespunzător pe fiecare pagină.

Persoanele la care face referire recurenta în cauză au dat declarații sub jurământ, fiind preîntâmpinați de răspundere penală, declarațiile fiind consecutive și date condițiile libertății de voință și conștiință, acestea reflectă adevărul cunoscut de ei și că asupra lor nu au existat presiuni, amenințări, constrângeri sau ingerințe ale organului de urmărire penală sau ale altor persoane care să fi afectat acuratețea și realitatea celor consemnate în declarațiile scrise existente la dosar, că nu au existat sugestii sau alte elemente de influențare din partea organelor de drept sau ale altor persoane în sensul de a o acuza, pe nedrept, pe inculpată, iar probelor materiale, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, instanțele la faza judecării cauzei le-au apreciat conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Mai mult, recursul ordinar nu are ca finalitate remedierea unei greșite aprecieri a faptelor și a unei inexacte sau insuficiente stabilire a adevărului, generată de o urmărire penală incompletă sau o cercetare judecătorească deficitară/parțială/nesatisfăcătoare. În această procedură nu se judecă raportul juridic dedus judecății în fața primei instanțe ori în

apel, ci se judecă exclusiv dacă hotărârea atacată este conformă cu regulile de drept, în cazuri și condiții expres prevăzute de lege.

Făcând o analiză a temeiurilor expuse în recursuri în raport cu apelul declarat și textul deciziei, Colegiul constată că recursurile repetă textul apelului, argumentele expuse de recurenți fiind anterior invocate în apel, iar instanța de apel examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor, a indicat temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea respectivei soluții, precum și motivele adoptării ei.

Coroborând cele expuse, Colegiul penal apreciază că, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor art.394 Cod de procedură penală, este bine argumentată, motivată, fiind legală și întemeiată, și astfel nu se constată vreo eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către inculpată și avocatul acestuia I. Mîrzîncu nu este aplicabil din punct de vedere al prezentei erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpata Rotaru Iulia și de către avocatul acesteia Mîrzîncu Aurelia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui **Rotaru Iulia**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 05 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac